

MOȘ TRIFOI

SAU

CUM-ȚI AȘTERNE AȘA-I DORMI

Tablou Național compus de IORGU CARAGEALI

Acest tablou, fiindcă s-a compus într-adins pentru împrejurările de față, se va reprezenta și aci pe scena noastră, cât de curînd, dacă onor. Director, ca Român îmi va da voie.

București 1859

PERSOANELE

Moș Trifoi, bătrîn Moldovan

Moldova

Valahia

Îngeru

Ion Răzeșu

Ștefan cel Mare, prințul Moldovei

Mihai Viteazul, prințul Valahiei

D-nu Iorgu Carageali

Mad. R. Vlădicescu

Mad. El. Carageali

Liluța Vlădicescu

D-nu Culae

Doi Prinți aleși de amîndouă principatele, țărani, țărance...

Scena se petrece în Moldova aproape de Birlad.

MOȘ TRIFOI

Teatru reprezintă un peisaj deosebindu-se în fundul scenei printr-un gaz. În fața scenei, la planu' întîi șade Moș Trifoi adormit pe o bancă. (S-aude d-afară un cor.)

TRIFOI *(se deșteaptă din vis)*

Auz buciul cîntînd, flăcăii noștri joc, se-nveselesc, sînt pe semne, la hora a-ia ce-i zic, a Unirei o Dumnezeu! dice nu-mi mai redai încă o dată tineretele, să mă poci bucura și eu de zilele astea frumoase ce se prevestesc sărmanei României. Pre legea mea! uite cît 'us de bătrîn! dar la nevoe mă fac ca un leu, de voinic... nu mă dau pe zece flăcăi.

Aria nr. 1

Cît e vîrsta-mi de bătrînă

Deși brațele-mi sînt moi

Dar am inima Română

Nu-mi las țara în nevoi.

Că destul odinioară,

Streinii ce-o apăsa

Chiar și dreptul ne luară

Frați, a nu ne mai chema.

Măi Muntene, vino-ncoace

Adu mîna dacă-ți place,

Țara noastră a apăra

Și iar frați a ne chema.

Nu te da în moliciune

Să porți jugul iar pe gît,

Nu te da în slăbiciune,

Eu te știu bun voinic.

Nu lăsa vremea să treacă.

Ești Român viteaz, cu dar,

Vezi! nevoile! ne-neacă

Ș-o să plîngem cu amar.

Of! Of! tot aud prin a lume că se vor uni țările noastre și se vor numi *Principate-Unite*, și că vom avea tot o lege! tot aceleași drepturi! și că noi vom fi datori a ne alege un Prinț dupe voința noastră, adică un Prinț să fie de neam Român, creștin adevărat, cu frica lui Dumnezeu, care să aibă Milă de pământul nașterii lui și de sărmanu muncitor, o Doamne! sfintulețule, dacă ai de gînd să te milostivești și asupra noastră?! Incalte fă mai curînd, ca să poți gusta și eu din fericirea asta! să nu mor cu zile fripte! că destule potvezi și angarale, am făcut de cînd trăesc în a lume aproape 70 ani, povestea vorbi, și dacă s-o întîmpla să mor, vorba ăluia, o'i spune și morților și crez că și ei au să se bucure că s-au numit țările noastre d'ocam dată *Principatele Unite*, neavînd graniță, și alte bunătați ce vor să vie din asta. Apoi mai cu seamă, cea care și-au vîrsat singele lor pentru pricina asta! și zac în uitare atîția timpi? atunci ai să vezi! toate mormintele lor săltînd de bucurie și vor aduce la picioarele celor ce lucrează astăzi pentru fericirea țării în dreptate și frăție, căutînd numai pentru binele obștesc, smirnă și tămîie spre pomenirea și lauda lor. I!... dar lasă, pîrdare, o da bunul Dumnezeu, să umble și plugul meu! (*s-aude d-afară, hora: „Ca doi brazi într-o tulpină. Ca doi ochi într-o lumină de U. Alecs.”*). Ia vezi flăcăi veseli și voioși ce sînt; dar să nu le prea dau obraz! să-i povățuesc bătrînește (*se așează pe bancă*).

SCENA II

CORU

Ei! Veselie! Veselie mare Moș Trifoi

TRIFOI

Ce-i feți mei de la vie? ori de la vreo rachierie.

CORU

Auzi ce! da n-ai auzit că s-a făcut amîndouă țările noastre *Principate Unite* și că Milcovu s-a uscat și că noi cu frații noștri Munteni vom avea dreptul să ne alegem un Stăpînitor Român! să fie creștin adevărat, să nu fie amestecat, ci curat Rumânesc, ca să-l doară inima de Mămăliga lui, care l-a născut dar să nu o vînză pe la streini!... Și apoi să nu ne bucurăm... ai!...

TRIFOI

O! o! nu vă prea! prea! că o scrîntiți, luați mai domol, s-o brodiți mai binișor! n-o luați cu repejune! căci cădeți în molicione!

CORU

Ce tot sporovăești măi moșneag! ia taci, și ai mai bine aici în Horă cu noi!

TRIFOI

Ce spuneți voi bre! la vîrsta mea, să sar așa ca nebunii, ce ar zice lumea...

CORU

Așa-ți e povestea? lasă pe noi dară (*se iau la horă*).

Cine n-o juca așa,
Rumân nu se va chema
Din Unire n-o gusta
De lege s-o lepăda!
Iu, ha! Tepala...

(*Trifoi care sta d-oparte plin de emoție.*)

Măi! măi! că mare vorbă grăiți! uite copiii ciorilor! o să mă facă cu toate bătrînețele mele, să bat și eu în penitenți ca cocoșii cei bătrîni. Ei! dacă merge așa treaba? apoi să iau eu la refec, că știți voi unu este Moș Trifoi în satu vostru! să vă învăț eu: Dar nu voi pe mine! țineți! (*Iși lasă ciomagu jos și joacă singur.*)

Aidi la joc vino 'ntre noi,
Răzeși țărani și boeri!
Să-ți scapi țara din nevoi
Din greu jug, și din dureri;
Iu... he... iu... he...

Chiar și ingerii din Cer
Și pământul asta va
A juca în țara sa ;...
Vesel, mîndru și voios,
Să nu mai fie fricos,
Ci să cînte tot mereu
„Am scăpat de biru greu“.
Aidi dar să lăudăm
Mic cu mare să lucrăm,
Să numim chiar ca păgîn,
Cine n-o vrea Domn Rumân...

Iu... he... tipala... Ia, ura, ura, ura (*ridică pe moș Trifoi în sus ; muzica cîntă marșul Unirei ; ese cu toții în exclamații mari de urare*).

SCENA III

Ulahia se vede viind din dreapta, îmbrăcată național cu lanțuri de mînă, pală și șovăind. Aceasta se face după cazul care va fi găsit după mijloacele Teatrului unde se prezintă.

ARIA

Eu vitează Valahie !
Născută din Românie,
Acum gem și tot suspin !
După sora-mi Moldavie !
Cum trăiește și ea-n chin !...

Multe veacuri ce trecură
Peste-ai noștri buni Rumâni
În dureri și în tortură,
S-a purtat de mulți păgîni.

Acum însă, văz lucește !
O stea ! de la răsărit,
Care ea, ne prevestește
Viitorul strălucit.

Saltă dar tu Valahie
Cu Moldova-n veselie
Saltă pe al tău pămînt,
Veselă și triumfînd ;
Să scăpăm de răi tirani,
Fiind fete de Romani. (*ese*)

SCENA IV

Moldova vine din stînga asemenea, ca Ulahia cu lanțuri.

MOLDOVA

Un glas dulce, mi-a răpit simțu ! Dumnezeu ! nu credeam că tocmai în mijlocul durerilor mele, să poci afla atîta consolatie în inimă ! Lacrimi de bucurie me'mpresoară ! Tremur fără voie-mi ! eu, care, n-am tremurat de atîtea izbiri ce am avut ! eu ! Moldova, să tremur ! o, nu ! nici odată ! nici odată ! cu toate astea ! acel accent, nu seamănă altfel decît de inger ce nu l-am auzit încă de cînd trăeam cu iubita soru-mea Valahia o nume prețios ! Soră ! dice nu te-am la sînul meu ! să te strîng în brațele mele ! de și sînt împovărate cu lanțuri ! dar tot mai dulce ar fi îmbrățișarea mea, de cît toate bunurile ce ți le-au dat streinii ! vino ! vină încalte să lăcrămăm împreună, și amîndouă în Unire vom împărți durerile ca niște drepte surori, de același sînge ! și vom blestema, cu durere, pe pricinuitoarii dezbinării noastre de atîtea veacuri ! Dar ce auz !... niște pași o Dumnezeu nu mă'nșel... ia sora mea ! o fericire (*se iau în brațe cu mare afecție*).

VALAHIA

O veselie ! o fericire

MOLDOVA

Iată-ne dar Unite

Dar în lanțuri

VALAHIA

MOLDOVA

Curaj soro ! Bun e Dumnezeu !

VALAHIA

Așa, Dumnezeu să apere pe toate popoarele ce zac în întunec și să aibă milă de fii noștri...

(*Trîmbițele sună ; Moldova și Valahia rup lanțurile, aruncă vâlul cel negru cu care erau în doliu, iau steagurile în mînă și zic :*)

MOLDOVA

Aidem trîmbița răsună,
Mergem dar să dăm cunună,
Celui care va avea,
Soarta noastră a purta.

VALAHIA

(*îmbrățișează pe soru-sa și ese cu stindardul în mînă*)

Credință și unire ! soro ! (*ese amîndouă*) numai astfel vom mai învia.

SCENA V

Moș Trifoi vine vesel cu flăcăii toți cu steagurile țării adăugat o panglică în care s-a hotărît de Convenție.

TRIFOI (*în mare veselie*)

...Băeți, ei nu vă spuneam eu că o să dea dreptul a fi Prințipate Unite, și a ne alege un domn din sînul nostru, copilul țării noastre ? ai ? !... nu vă spuneam eu ; și voi nu mă credeți, așa e mă Rumâne ? Chiar Sfînta Scriptură zice : „Bate, că ți se deschide ; cere, că ți se va da“. Ei, bun e Dumnezeu ! Azi nițel, mîine nițel, poate că om putea să ne urcăm la dorința obștească, dar uite acum trebuie înțelepciune, că vezi a sosit vremea : cum ne-om așterne, așa vom dormi.

TOȚI (*strigînd*)

Ura ! ura ! (*joacă hora*)

MOȘ TRIFOI (*se adresează către public*)

Boeri cîți sinteți de soi,
Ascultați pe Moș Trifoi
Țara dacă o iubiți
Domn Român voi să găsiți.

Căci a venit acum vreme
Ca să dormi cum ți-ei așterne
Dacă însă ne-ți brodi
Vai ! de țară ! zău ! va fi
Siliți-vă de-ți putea
Minte bună d-a avea
Atunci scăpați voi și noi,
Țara cînd n-are nevoi.

La acest refren din urmă, se deschide cortina din fund, în care se vede amundouă țările, fie-care ținînd într-o mînă stindardul țării, și în alta, o cunună la spatele lor un înger ; care ține o hîrtie deschisă în care zice : „Principatele Unite cu Domnu Rumă-niei ; înaintea Moldovei stă Prințul ales, în genunchi primind cununa și steagul țării. Asemenea și înaintea Valahiei ; — mai la vale în partea Moldovei este Ștefan cel Mare, ține în mînă o cuspănă și îmbrăcat cu toată uniforma de pe timpii de atunci ; asemenea și Mihai cel Brav în partea Valahiei. — Îngerii înconjurînd tot acest tablou ! Valahia, pune coroana în capul Principelui ales zicîndu-i : „Iată modelul tău“ arătînd la Mihai, asemenea și Moldova către Ștefan cel Mare, zicîndu-i : „Urmează lui Ștefan.“ Foc bengal, muzica cîntă, țărani și Moș Trifoi privesc cu mare respect, și în urmă strigă toți :

Ura să trăiască Principatele Unite !

(*Cortina se lasă în aceste urări și muzica cîntă.*)